

Література:

1. Гілецький Й.Р. Територіальна організація промисловості України. [Текст] – Електронний ресурс. – Режим доступу http://geoknigi.com/book_view.php?id=403
2. Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2017 році / Державна служба статистики України. - Електронний ресурс. – Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Енергетика: історія, сучасність і майбутнє. Кн. 5: Електроенергетика та охорона навколишнього середовища. Функціонування енергетики в сучасному світі / Т. О. Бурячок, З. Ю. Буцьо, Г. Б. Варламов, С. В. Дубовської, В. А. Жовтянський; Наук. ред. В. Н. Клименко, Ю. О. Ландау, І. Я. Сігал. — 2013. — 390 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://energetika.in.ua/ua/books/book-5/vidomosti-pro-avtoriv>
4. Земельний Кодекс України. Ст.20. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/law-30/section-161/article-1280/>
5. Національна модель неоіндустріального розвитку України: [монографія] / В.П. Вишневецький, Л.О. Збаразська, М.Ю. Заніздра, В.Д. Чекіна та ін.; за загал. ред. В.П. Вишневецького / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Київ, 2016. – 519 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books>
6. Підлісна О.А. Стан та перспективи розвитку регіонів України методи оцінки ефективності територіальних утворень: // Регіональна економіка. Наук.-практ. журнал // Ін-т регіональних досліджень НАН України, - Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2007, №1 (43) – С. 104 – 116
7. Децентралізація дає можливості. / Державні сайти України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/gromada>

ІНФРАСТРУКТУРНА ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ ГІРСЬКОЛИЖНИХ КУРОРТІВ УКРАЇНИ

Подус В. В., студент 6 курсу факультету готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Яковчук О. В., канд. геогр. наук, доц. каф. туристичного та готельного бізнесу

Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету

Гірськолижний туризм - комбінований вид туризму, який включає в себе: спортивно-аматорський, спортивно-екстремальний, лікувально-оздоровчий, екологічний, рекреаційний елементи.

Гірськолижний туризм в Україні в останні роки розвивається швидкими темпами, і переростає не тільки у окремі гірськолижні схили чи окремі комплекси, а стають повноцінними сучасними гірськолижними курортами з усіма видами основних і додаткових послуг. Важливу роль у розвитку гірськолижного туризму грають природні чинники, їх особливість залежить від географічного положення курорту. В Україні найбільшим центром гірськолижного туризму є Карпатський регіон, який налічує 16 гірськолижних курортів різних за розміром і складністю трас, а також інфраструктурним забезпеченням.

Саме правильний розвиток інфраструктури гірськолижного курорту дає можливість отримати туристу незабутній комфорт проведення активного або пасивного виду відпочинку. Привабливість того чи іншого гірськолижного центру залежить від його транспортної доступності, різноманітності і протяжності трас катання, умов розміщення.

На сьогоднішній день створена ціла індустрія зимового спорту завдяки наявним кліматичним і природним ресурсам гірськолижних курортів України, а також інвестицій у перспективні гірськолижні комплекси. Сучасний гірськолижний курорт може запропонувати своїм клієнтам безліч різноманітних послуг, починаючи від трансферу групи до гірськолижного курорту, закінчуючи великою кількістю розважальних центрів для нагляду за дітьми. Головним ресурсом, за яким приїжджають туристи це гірськолижні траси, а саме їх різноманітність. Зважаючи на природні умови кожен з гірськолижних курортів володіє різними за складністю гірськолижними трасами. Сучасний розвиток гірськолижного туризму передбачає категоризацію трас за складністю. Всього трас, згідно міжнародному маркуванню, чотири, розрізняються вони за кольором:

- «*Чорні*» - спортивні траси, екстремальні схили. На ці траси туристам виїзд заборонений, їх використання рекомендоване досвідченим спортсменам - лижникам. При в'їзді на такий схил часто знаходяться таблички, що попереджають про небезпеку.

- «*Червоні*» траси - горбисті, досить круті схили, значно безпечніші, ніж чорні, і також призначені для досить досвідчених лижників.

- «*Сині*» траси - запресовані ратраками пологі схили, фактично являють собою широкі висококласні дороги. На них можна розігнатися до помірно високої швидкості, і це буде досить безпечно, тому що такі траси добре облаштовані, близько розташовані дерева, опори підйомників обгорнені м'якими матами. Рятувальники, інструктори, кафе, ресторани – все це в достатній кількості на таких схилах. Це найбільш комфортні траси, пристосовані саме для туристів.

- «*Зелені*» траси найбільш популярні серед новачків, вони також ідеально запресовані, але більш пологі й безпечніші. Зазвичай на таких схилах облаштовані так звані гірськолижні «дитячі садки».

У сучасному розумінні траса - це складне технічне спорудження стандартизоване сертифікатами якості, спеціально підготовленими ділянками з відповідними вимогами безпеки і якісним покриттям снігового полотна для забезпечення масового катання в період сезону. Найбільш суворі вимоги викладають на складні (чорні траси). Тому діапазон схилів, придатних для їх спорудження, більш обмежений, ніж для прокладки навчальних і туристських трас. Спортивні траси відрізняються різноманітністю форм рельєфу, таких, як ували, спади, гребені, горби і спеціально виготовлені гірки для виконання трюків. При проектуванні карти трас враховується висота місцевості, відповідний рівень снігового покриву, вітру і експозицію схилів.

Трасу прокладають по схилах різної крутизни плавною звивистою лінією. Складні ділянки чергуються з простими, круті - з пологими, на яких

лижник міг би трохи перепочити. Ширину полотна траси встановлюють в суворій відповідності з рельєфом, з урахуванням небезпечних місць і перешкод.

Окрім високоякісного покриття гірськолижних трас, туристів також цікавить додаткове інфраструктурне забезпечення у вільний від катання час. Отже основними складовими сучасного гірськолижного курорту є:

- підготовлені траси різної протяжності і складності проходження;
- розвинута системі канатних доріг;
- служби з обслуговування трас і контрольно-рятувальні групи;
- пункти видачі прокатного інвентарю;
- сервісні центри;
- медичні пункти;
- спа-комплекси;
- торгівельні майданчики;
- льодовий каток;
- готельно-ресторанні комплекси;
- розважальні центри.

Крім цього, зважаючи на здебільшого екстремальні умови катання, існує велика ймовірність отримати травми при катанні. Для цього на гірськолижних комплексах створюються гірськолижні школи з висококласними інструкторами для підготовки новачків і інструктування більш досвідчених лижників. Найчастіше основні елементи гірськолижної інфраструктури є подібними, але зважаючи на розташування гірськолижного курорту, наявністю різних за розміром і складністю трас дає змогу гірськолижним курортам урізноманітнювати інфраструктуру. Найбільша частка гірськолижних курортів України в Івано-Франківській і Закарпатській області. Акумуляція декількох курортів в одному регіоні сприяє створенню цілого кластеру гірськолижних курортів. Так в Україні найвідоміший і найбільший гірськолижний курорт «Буковель» оснащений 16 сучасними підйомниками і близько 60-ти кілометрами трас за різною складністю. Висота гір сягає 1372 метрів. На курорті розташовані 7 спусків під маркеровкою «чорні траси» для професіоналів. Є сноупарк із різноманітними фігурами для катання, траси для сноутюбінга, льодовий каток і популярний у всьому світі атракціон для трюків Big-Airbag. Також до послуг гостей лижні школи, SPA-центри, ресторани і великий вибір готелів. Найекзотичніший готель Буковеля – Ice Hotel Bukovel, побудований зі снігу та льоду.

Драгобрат - найвисокогірніший гірськолижний курорт України відомий серед любителів активного зимового відпочинку широкими можливостями для фрірайду, а також важкодоступністю: підйом гірською дорогою на висоту 1 400 метрів над рівнем моря взимку здолає не кожен позашляховик. Загальна протяжність трас близько 10 км, яка оснащена 14 підйомниками. На території курорту розташовані три комплекси: Драгобрат, Карпатська чайка і Вершина Карпат. Курорт менш адаптований для сімейного відпочинку і відпочинку люкс класу, зважаючи на його транспортну доступність і великі перепади висоти для катання лижників.

Славське - ще один гірськолижний курорт, який знаходиться у Сколівському районі Львівської області, біля гори Тростян. Початок лижної подорожі, розташоване на горі Тростян, в арсеналі 11 трас, довжиною 22 км, абсолютно різної складності. Завдяки зручному транспортному розташуванню і великій кількості варіантів, де зупинитися, гірськолижний курорт Славське користується великою популярністю серед жителів західних регіонів. На території курорту є багато гірськолижних трас, частину з них оснащено системою штучного засніження та освітлення. Відповідний спуск тут знайдуть і професійні спортсмени, і навіть наймолодші туристи.

Отже таким чином можна сказати, що диверсифікація інфраструктури гірськолижних курортів в першу чергу залежить від наявних природних умов, складності лижних трас і транспортної доступності. Завдяки транспортній доступності і широкій системі різних трас гірськолижний курорт «Буковель» має найсприятливіші умови серед курортів України. Даний курорт має різноманітне інфраструктурне забезпечення, яке дає змогу охопити різні цільові аудиторії туристів. Але не менш важливим є і інвестиційна підтримка території. Зважаючи на наявні природні умови при розробці гірськолижних комплексів до уваги беруться усі фактори впливу на умови катання і наявні міжнародні стандарти безпеки. Таким чином більшість гірськолижних курортів України можуть розширити свою інфраструктуру, тим самим залучивши ще більший потік різних сегментів туристів.

Література:

1. Регіональні аспекти розвитку лижного туризму: сучасний стан та перспективи // Шикеринець В. Ефективність державного управління. - 2013. - Вип.35. - С.173-178. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/shykerynec.htm.
2. Гірськолижний туризм і найпопулярніші європейські курорти. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://tic.com.ua/eto-interesno/2942-girskolizhniy-turizm-i-najpopulyarnishi-yevropejski-kurorti.html>
3. Українська асоціація активного та екологічного туризму. Гірськолижний туризм. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://uaeta.org/ua/tourism/5?tab=territory>
4. Горнолыжный отдых: Популярные курорты Карпат и некурортный горнолыжный отдых. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://guide.karpaty.ua/ru/categories/girskolyzni-kurorty>.

АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ, ОСНОВНИХ ПІДХОДІВ, ПОКАЗНИКІВ І МЕТОДІВ ЇЇ ВИЗНАЧЕННЯ

Приходько В. О., магістр 6 курсу кафедри економіки та маркетингу
Артьомова А. В., канд. техн. наук., доц. каф. економіки та маркетингу

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

У діяльності сучасних підприємств далеко не останню роль грає поняття конкурентоспроможності. Поняття «конкуренція» означає суперництво двох